

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(414)

87. posiedzenie
Komisji Ustawodawczej
w dniu 25 września 2008 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 listopada 2007 r. dotyczącego ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (sygnatura akt K 18/06).
2. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2008 r. dotyczącego ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (sygnatura akt SK 57/06).
3. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 2007 r. dotyczącego ustawy – Ordynacja podatkowa (sygnatura akt P 24/06).

(Początek posiedzenia o godzinie 14 minut 22)

(Posiedzeniu przewodniczą przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski oraz zastępca przewodniczącego Bohdan Paszkowski)

Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski:

Dziś zajmiemy się rozpatrzeniem dwóch wyroków Trybunału Konstytucyjnego. Pierwszy, z dnia 7 listopada 2007 r., dotyczy ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, drugi, z dnia 27 maja 2008 r., dotyczy ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Później, po przerwie...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Nie te dwa? Przepraszam, są jakieś wątpliwości.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przepraszam za pomyłkę. Będą to wyroki Trybunału Konstytucyjnego: pierwszy z dnia 7 listopada 2007 r. o sygnaturze akt K 18/06, dotyczący ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, a drugi z dnia 27 maja 2008 r., dotyczący ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Oddaję głos naszym legislatorom.

**Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Marek Jarentowski:**

Dzień dobry.

Wyrok z 7 listopada 2007 r. dotyczy art. 26 ust. 1 pkt 2 oraz art. 27b ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Trybunał orzekł o niezgodności z art. 32, w związku z art. 2 konstytucji art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w zakresie, w jakim wyłącza możliwość odliczenia przez podatników, o których mowa w art. 27 ust. 9 tej ustawy, od dochodu osiągniętego z działalności wykonywanej poza granicami RP zapłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w sytuacji, gdy składki te nie zostały odliczone od dochodów w państwie członkowskim Unii Europejskiej, na terenie którego działalność była wykonywana.

I drugi przepis. Art. 27b ust. 1 powyższej ustawy jest niezgodny z art. 32, w związku z art. 2 konstytucji w zakresie, w jakim wyłącza możliwość odliczenia przez podatników, o których mowa w art. 27 ust. 9 ustawy, od podatku należnego z tytułu działalności wykonywanej poza granicami RP składek na ubezpieczenie zdrowotne w sytuacji, gdy składki te nie zostały odliczone w państwie członkowskim Unii Europejskiej, na terenie którego działalność ta była wykonywana.

Jednocześnie Trybunał postanowił, iż wymienione przepisy tracą moc obowiązującą z dniem 30 listopada 2008 r.

Jaki jest obecnie stan prawny? Art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy stanowi, iż – i tu w skrócie to przytoczę – podstawę obliczenia podatku stanowi dochód po odliczeniu kwot składek określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.

A art. 27b ust. 1 ustawy stanowi, iż – również przytoczę go w skrócie – podatek dochodowy ulega obniżeniu o kwotę składki na ubezpieczenie zdrowotne, o którym mowa w ustawie z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Z przepisów tych wynika, iż podatnik uzyskuje prawo do odliczenia od podstawy opodatkowania albo od podatku tylko tych składek, które wpłacił do krajowego systemu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych. Wyłączona jest zaś możliwość odliczenia od podstawy opodatkowania albo od podatku składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne niepodlegających ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych lub ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Tylko więc składki zapłacone w ramach polskiego systemu opieki zdrowotnej mogą zostać odliczone od podatku przy rocznym rozliczeniu podatkowym, a ściślej mówiąc, po pierwsze, składki na ubezpieczenia społeczne pomniejszają podstawę opodatkowania, to znaczy dochód przed opodatkowaniem, a po drugie, składka na ubezpieczenia zdrowotne podlega odliczeniu od podatku już obliczonego.

Art. 27 ust. 8 i 9 ustawy określają sposoby unikania podwójnego opodatkowania w zależności od tego, czy Polska zawarła umowę międzynarodową z danym krajem w tym zakresie, czy nie oraz czy umowa określa sposób odliczania. Podatnik nie ma jednak możliwości odliczania od dochodu składek na ubezpieczenia społeczne zapłaconych poza granicami RP.

Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, które zawarła Polska, na ogół też milczą na temat składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. W praktyce więc podatnicy, którzy płacą składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne poza granicami kraju, nie mogą ich odliczyć w swoim rocznym rozliczeniu podatkowym w Polsce. Chodzi oczywiście tylko o te składki, które nie mogły być wcześniej odliczone od podatku czy dochodu płaconego za granicą. Nielogiczna byłaby bowiem interpretacja, która pozwalałaby odliczać składki od dochodu lub podatku płaconego w Polsce, jeżeli wcześniej podatnik skorzystał z odliczenia tych składek od dochodu lub podatku zapłaconego za granicą.

Na czym polega problem konstytucyjny? Po pierwsze, zgodnie z trybunalską interpretacją art. 32 ust. 1 konstytucji istotą równości jest równe traktowanie adresatów norm, którzy charakteryzują się w równym stopniu określoną cechą prawnie relewantną, nie wolno tworzyć takiego prawa, które różnicowałoby sytuację prawną podatników, będących w takiej samej sytuacji faktycznej.

Omawiane dwie grupy podatników łączy to, iż mają miejsce zamieszkania w Polsce. Cechą różnicującą jest to, że jedna grupa prowadzi działalność zarobkową i z tytułu tej działalności uiszcza składki na ubezpieczenia w Polsce, a druga grupa osiąga dochody z tytułu pracy zarobkowej za granicą i wpłaca składki na ubezpieczenia do systemu ubezpieczenia społecznego w państwie miejsca zatrudnienia.

Powstaje pytanie, czy fakt osiągnięcia dochodów z działalności zarobkowej poza granicami Polski uzasadnia odmienne traktowanie podatników. Różnicowanie pod-

miotów prawa charakteryzujących się wspólną cechą istotną, czyli faktem zamieszkania na terenie RP, jest dopuszczalne, to znaczy nie narusza zasady równości, pod warunkiem, że po pierwsze, jest relewantne, czyli pozostaje w bezpośrednim związku z celem i zasadniczą treścią przepisów oraz służy realizacji tego celu i treści; po drugie, jest proporcjonalne, to znaczy, że waga interesu, któremu ma służyć, pozostaje w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku nierównego potraktowania podmiotów podobnych; po trzecie, pozostaje w związku z zasadami, wartościami i normami konstytucyjnymi uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych.

Zdaniem Trybunału kryterium osiągania dochodu z pracy za granicą i opłacania z tego tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne do zagranicznej instytucji ubezpieczeniowej nie pozostaje w istotnym racjonalnym związku z treścią i celem regulacji prawnej zezwalającej na odliczenie od podstawy obliczenia podatku bądź od podatku dochodowego kwoty równej opłaconym składkom. Celem tego rozwiązania jest zmniejszenie obciążenia podatkowego podatników, którzy opłacają składki ubezpieczeniowe, przeznaczają część swoich dochodów na zapewnienie sobie świadczeń pieniężnych w razie utraty bądź istotnego ograniczenia zdolności do zarobkowania oraz na finansowanie świadczeń zdrowotnych. Odciażają w ten sposób państwo od konstytucyjnego obowiązku zapewnienia obywatelom zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę, inwalidztwo, osiągnięcie wieku emerytalnego oraz prawo do ochrony zdrowia.

Składki ubezpieczeniowe pełnią więc tę funkcję niezależnie od tego, czy są wpłacane do polskiego czy do obcego systemu ubezpieczenia społecznego. W czasie wykonywania pracy za granicą polski podatnik co do zasady korzysta ze świadczeń zdrowotnych zakładów opieki zdrowotnej państwa miejsca zatrudnienia, a nie ze świadczeń polskiej opieki zdrowotnej. Z tytułu wpłacania do zagranicznej instytucji ubezpieczeniowej składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe powinien on nabyć w przyszłości prawo do emerytury bądź renty finansowane w odpowiedniej do okresu ubezpieczenia i sumy wpłaconych składek proporcji ze wszystkich systemów ubezpieczeniowych państw Unii Europejskiej, w których był zatrudniony i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniu.

Poza tym z konstytucyjną zasadą sprawiedliwości społecznej łączy się zdaniem Trybunału zasada sprawiedliwości podatkowej. Elementami zasady sprawiedliwości podatkowej są zaś powszechność i równość obowiązków podatkowych. W analizowanym przypadku równość ta nie została zachowana. Podatnicy mający miejsce zamieszkania w Polsce, a pracujący za granicą, są pozbawieni ulg podatkowych przy rocznym rozliczaniu podatku i w ten sposób niejako karani za wykonywanie pracy poza granicami RP.

Trybunał stwierdził też, iż na obszarze Unii Europejskiej obowiązuje zasada swobodnego przepływu osób oraz zasada koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Państwa zobowiązane są wobec tego do nieutrudniania w jakikolwiek sposób realizacji tych zasad.

Jak powiedziałem, Trybunał odroczył termin utraty mocy obowiązującej w zakresie omawianych przepisów do 30 listopada 2008 r.

Trybunał, mówiąc o przepisach umów międzynarodowych traktujących o odliczeniu od dochodu lub podatku składek na ubezpieczenia, zacytował też art. 25 ust. 5 konwencji podpisanej w Warszawie w 2002 r. między Rzeczpospolitą Polską a Króle-

stwem Niderlandów w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodów. Nie da się on jednak przenieść do ustawy, ponieważ dotyczy podatków płaconych przez Polaków w Niderlandach oraz płaconych przez Holendrów w Polsce.

W wyroku Trybunału stwierdzono niezgodność przepisów ustawy z konstytucją w zakresie, w jakim wyłączają możliwość stosowania odliczenia przez podatników, o których mowa w art. 27 ust. 9 ustawy. We wniosku kwestionowano przepisy ustawy tylko w odniesieniu do tej grupy podatników. Wykonując wyrok, należy jednak wziąć pod uwagę, że w sytuacji, gdy umożliwi się dokonywanie stosownych odliczeń tylko podatnikom, o których mowa w art. 27 ust. 9 ustawy, to znaczy tym, którzy zarabkowali w kraju, z którym RP nie podpisała umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, lub jeśli umowa ta nie przewiduje procedury określonej w art. 27 ust. 8 ustawy, to tym samym doprowadzi się do nierównego traktowania podatników, o których mowa w art. 27 ust. 8 i ust. 9a, to znaczy tych, którzy zarabkowali w kraju, z którym RP zawarła stosowną umowę nieumożliwiającą jednakże odliczenia składek, oraz tych, którzy zarabkowali wyłącznie poza granicami RP.

Wyrok Trybunału, przywracając konstytucyjność jednej regulacji ustawy dotyczącej podatników z ust. 9, powoduje jednocześnie uwypuklenie, można powiedzieć, niekonstytucyjności innej regulacji, co do podatników z ust. 8 i 9a, zarazem nie likwidując tej niekonstytucyjności. W tym przypadku naruszonymi wzorcami będą również art. 32 w związku z art. 2 konstytucji. W celu wykonania orzeczenia i uwzględniając wymienione w tym punkcie konsekwencje wyroku, w art. 26 po ust. 1 proponuje się dodanie ust. 1a w brzmieniu. I tutaj mogę zacytować, ten ustęp pewnie nic powie, bo ogranicza się do, można powiedzieć, przytaczania innych przepisów. Ust. 1a: „Do składek na ubezpieczenie społeczne zapłaconych przez podatników, o których mowa w art. 27 ust. 8, 9 i 9a, z tytułu działalności wykonywanej poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku, gdy składki te nie zostały odliczone od dochodów w państwie członkowskim Unii Europejskiej, na terenie którego działalność ta była wykonywana, stosuje się ust. 1 pkt 2, przy czym składki te odlicza się od dochodu osiągniętego z tytułu działalności wykonywanej poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”.

Podobnie w art. 27b po ust. 1 proponuje się dodać ust. 1a w brzmieniu: „Do składek na ubezpieczenia zdrowotne zapłaconych przez podatników, o których mowa w art. 27 ust. 8, 9 i 9a, z tytułu działalności wykonywanej poza terytorium RP, w przypadku, gdy składki te nie zostały odliczone w państwie członkowskim Unii Europejskiej, na terenie którego działalność ta była wykonywana, stosuje się ust. 1–3, przy czym składki te odlicza się od podatku należnego z tytułu działalności wykonywanej poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”.

W konsekwencji w art. 27b proponuje się też zmianę ust. 3 polegającą na dodaniu odesłania do ust. 1a. Jednocześnie, będzie to zmiana wynikowa, w art. 44 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych należy zmienić ust. 3a oraz ust. 6i, których pozwolę sobie nie cytować, mają one czysto redakcyjny czy legislacyjny charakter. Dziękuję.

Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski:

Muszę jeszcze zanieść do komisji pewne dokumenty, dlatego poprosiłem panią senator Sztark, żeby przez parę minut nad wszystkim czuwała. Deklaruję, że w przy-

padku kolejnego wyroku jestem gotów przejąć obowiązki senatora sprawozdawcy, a teraz mam prośbę: czy pan senator Cichoń nie wyraziłby zgody na przejęcie obowiązków senatora sprawozdawcy w przypadku tego wyroku?

Ale musimy jeszcze przegłosować uchwałę.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Przegłosujmy uchwałę o podjęciu inicjatywy ustawodawczej.

Kto jest za przyjęciem tej uchwały? (4)

Jednogłośnie za. Dziękuję bardzo.

Czy pan senator Cichoń wyraża zgodę na przejęcie obowiązków senatora sprawozdawcy?

(Senator Zbigniew Cichoń: Tak.)

Bardzo się cieszę. Dziękuję ślicznie.

Kolejny wyrok. Poprosimy pana z Biura Legislacyjnego.

**Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Marek Jarentowski:**

Kolejny wyrok, z 27 maja 2008 r., sygnatura SK 57/06, dotyczy art. 13 ust. 2 zdanie drugie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Trybunał orzekł w nim o niezgodności art. 13 ust. 2 zdanie drugie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w zakresie, w jakim dotyczy art. 2 ust. 1 pkt 3 w związku z pkt 2 tej ustawy, z art. 45 ust. 1 i z art. 77 ust. 2 w związku z art. 60 konstytucji.

I teraz może jaśniej. Zgodnie z art. 179 konstytucji sędziowie powoływani są przez prezydenta Rzeczypospolitej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa. Radzie kandydatury przedstawia prezes właściwego sądu po przeprowadzeniu stosownego postępowania lub minister sprawiedliwości.

Art. 2 ust. 1 ustawy o KRS, będący uzupełnieniem norm konstytucji, brzmi następująco: „Rada wykonuje zadania określone w ustawach, a w szczególności – tutaj pkt 2 – rozpatruje i ocenia kandydatury do pełnienia urzędu sędziowskiego na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz na stanowiska sędziowskie w sądach powszechnych, wojewódzkich sądach administracyjnych i sądach wojskowych”. Pkt 3: „Przedstawia prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wnioski o powołanie sędziów w Sądzie Najwyższym, Naczelnym Sądzie Administracyjnym, sądach powszechnych, wojewódzkich sądach administracyjnych i sądach wojskowych”.

Zakwestionowany art. 13 ust. 2 tej ustawy brzmi następująco: „Sędzia albo osoba, której praw lub obowiązków dotyczy uchwała wydana w indywidualnej sprawie, może odwołać się od takiej uchwały do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej”. I zdanie drugie: „Odwołanie nie przysługuje w sprawach określonych w art. 2 ust. 1 pkt 2, 3 i 6”, czyli w sprawach określonych w tych punktach, przynajmniej jeśli chodzi o pkt 2 i 3, które przed chwilą zacytowałem. W tych sprawach sędzia nie może odwołać się od uchwały KRS do Sądu Najwyższego.

Art. 45 ust. 1 konstytucji stanowi, iż każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd, a art. 77 ust. 2 stanowi, iż ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw.

Art. 13 ust. 2 ustawy o KRS, choć generalnie potwierdza konstytucyjną regułę i pozwala odwoływać się od uchwał KRS do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały z prawem, to jednak wyłącza prawo odwołania się do sądu od decyzji rady w przedmiocie rozpatrywania i oceniania kandydatur, art. 2 ust. 1 pkt 2, oraz przedstawiania prezydentowi RP wniosków o powołanie sędziów –art. 2 ust. 1 pkt 3.

Nie kwestionuje się tego, iż rada wykonuje swoje kompetencje samodzielnie, i nie sposób przyjąć, by Sąd Najwyższy, w ramach przewidzianej ustawowo kontroli legalności uchwał, zastępował radę i w tym zakresie zmieniał merytorycznie jej uchwały w przedmiocie wniosku do prezydenta o powołanie sędziego. Problem dotyczy tego, że ustawa odmawia sądowej drogi do dochodzenia naruszonych wolności lub praw.

Skarżący, będący sędzią sądu rejonowego, zgłosił swoją kandydaturę na wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego. Uzyskał pozytywną opinię sędziów wizytatorów oraz ministra sprawiedliwości, spełniał także wszystkie przesłanki ustawowe. KRS postanowiła jednak nie przedstawiać jego kandydatury prezydentowi. Skarżący odwołał się od uchwały do Sądu Najwyższego, jednak ten, powołując się na art. 13 ust. 2, odrzucił odwołanie.

Art. 60 konstytucji stanowi, iż obywatele polscy korzystający z pełni praw publicznych mają prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach. Przepis ten gwarantuje każdemu obywatelowi korzystającemu z pełni praw publicznych prawo ubiegania się o przyjęcie do służby publicznej, nie gwarantuje natomiast przyjęcia do tej służby. Ustawodawca może formułować warunki, uzależniając od ich spełnienia uzyskanie określonych stanowisk w służbie publicznej. Z przepisu tego wynika ponadto nakaz stworzenia odpowiednich gwarancji proceduralnych, zapewniających weryfikowalność decyzji w sprawie naboru do służby. Ich brak naruszać będzie konstytucyjny wymóg traktowania starających się o dostęp do służby na jednakowych zasadach.

Art. 60 konstytucji ma charakter gwarancji formalnej, jako że normy konstytucyjne, poza wymogiem obywatelstwa polskiego, nie określają przesłanek, jakie muszą być spełnione przez osoby ubiegające się o stanowisko w służbie publicznej. Przepis ten nie może być zatem podstawą dochodzenia przed sądem roszczenia o dopuszczenie do pracy czy pełnienie konkretnej funkcji. Dobrem chronionym przez art. 60 konstytucji jest przejrzystość i jawność reguł stosowanych przy określaniu wymagań związanych z objęciem funkcji w służbie publicznej oraz weryfikowalność stosowanych kryteriów naboru do służby. Trybunał stwierdził również, iż prawo dostępu do służby publicznej obejmuje także stanowiska sędziowskie.

Ponadto powstaje pytanie, czy przedstawienie prezydentowi przez KRS wniosku o powołanie sędziego jest w ogóle sprawą w rozumieniu art. 45 ust. 1 konstytucji, czyli czy artykuł ten stosuje się do powoływania sędziów. Zdaniem Trybunału prawo do sądu nie obejmuje sporów wewnątrz aparatu państwowego, a więc między innymi spraw ze stosunków nadrzędności i podporządkowania między organami państwowymi oraz zasadniczo spraw podległości służbowej między przełożonymi i podwładnymi w organach państwowych. Jednak sprawy z zakresu podległości służbowej, zdaniem Trybunału, należy rozumieć wąsko, ponieważ szereg elementów kształtujących sytuację prawną podmiotu znajdującego się w relacji podległości służbowej podlega kognicji sądu, na przykład, jeśli chodzi o wynagrodzenie, prawa socjalne czy wreszcie roszczenia odszkodowawcze.

Trybunał stwierdził, że urzeczywistnienie konstytucyjnych gwarancji prawa do sądu będzie obejmowało wszelkie sytuacje, bez względu na szczegółowe regulacje proceduralne, w których pojawia się konieczność rozstrzygnięcia o prawach danego podmiotu, a jednocześnie natura danych stosunków prawnych wyklucza arbitralność rozstrzygnięcia o sytuacji prawnej podmiotu przez drugą stronę tego stosunku. Z tych właśnie powodów wykluczone są w zasadzie z drogi sądowej spory na tle podległości służbowej.

Nie można uznać, że kwestie powołania na określone stanowisko sędziowskie to sprawy z zakresu podległości służbowej. Ubieganie się o stanowisko sędziowskie nie jest zagadnieniem mieszczącym się w treści istniejącego stosunku pracy. Kandydat ubiegający się o stanowisko sędziego uczestniczy w procedurze zewnętrznej wobec istniejących do tej pory relacji służbowych. Ocena jego kandydatury, będąca warunkiem powołania na stanowisko sędziowskie, dokonywana jest przez organ zewnętrzny w stosunku do sądu, w którym dotychczas funkcjonuje. Często o stanowisko ubiega się na przykład adwokat. Wynika to już z samej regulacji konstytucyjnej umiejscawiającej KRS na zewnątrz systemu sądów. Choć KRS składa się w przeważającej części z sędziów, to jednak sądem nie jest. W zakresie opiniowania i przedstawiania prezydentowi kandydatów na sędziów pełni funkcję organu administracji wydającego rozstrzygnięcia indywidualne z zakresu administracji publicznej.

Zdaniem Trybunału ani szczególnie, konstytucyjna pozycja ustrojowa KRS, ani fakt, że w postępowaniu przed radą nie stosuje się przepisów k.p.a., nie odbierają postępowaniu przed radą w sprawach indywidualnych, dotyczących powołania na stanowisko sędziowskie, charakteru postępowania administracyjnego. Przedmiot postępowania w kwestii oceny kandydata i przedstawienia wniosku o jego powołaniu na stanowisko sędziego ma charakter sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 konstytucji i jako taka powinna ona podlegać kontroli sądowej w zakresie właściwym tego rodzaju sprawom, to jest pod kątem legalności, przestrzegania stosownych procedur prawnych. Sąd nie może zaś dokonywać merytorycznych ingerencji w decyzje rady.

Trybunał stwierdził, iż art. 45 ust. 1 konstytucji towarzyszy też istotne uzupełnienie w postaci art. 77 ust. 2 konstytucji. Art. 45 dotyczy dochodzenia wszelkich praw przed sądem, także ustanowionych w aktach normatywnych innych niż konstytucja, a art. 77 obejmuje jedynie prawa i wolności gwarantowane konstytucyjnie.

Podczas gdy prawo do sądu ustanowione w art. 45 może być, zgodnie z art. 31 ust. 3 konstytucji, wyjątkowo ograniczone, to jednak w świetle art. 77 ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw wymienionych wprost w konstytucji, a takim jest prawo do służby publicznej z art. 60.

Trybunał orzekł, że całkowite wyłączenie drogi sądowej przez zaskarżony przepis art. 13 ust. 2 zdanie drugie ustawy o KRS pozostaje w sprzeczności z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 konstytucji w związku z art. 60.

Wyrok wywołuje skutki z dniem ogłoszenia.

Trybunał stwierdził, iż rzeczą ustawodawcy jest określenie sądu właściwego do rozpoznania spraw oraz zakresu i procedury sądowej kontroli nad postępowaniem dotyczącym obsady stanowisk sędziowskich. Kontrola sądowa nie może jednak stwarzać podstaw do wkraczania w zakres kompetencji KRS, ponieważ mogłoby to oznaczać naruszenie konstytucyjnych uprawnień i kompetencji rady wynikających z art. 179 konstytucji.

Ochrona sądowa udzielana kandydatowi na stanowisko sędziowskie obejmuje tylko kontrolę tego postępowania pod względem jego zgodności z prawem, a więc byłaby ograniczona do oceny zgodności z prawem zastosowanej in casu procedury oceny kandydatury i w efekcie przedstawienia prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem. Poddanie kontroli sądowej wyników postępowania przed KRS w takiej indywidualnej sprawie nie może natomiast oznaczać, że sąd uczestniczyłby w decydowaniu o obsadzie określonego stanowiska sędziowskiego.

W momencie przygotowania informacji żaden uprawniony podmiot nie wniósł inicjatywy ustawodawczej.

Proponuje się, by w ustawie o KRS w art. 13 ust. 2 zdaniu drugiemu nadać brzmienie następujące: „Odwołanie nie przysługuje w sprawach określonych w art. 2 ust. 1 pkt 6”. W stosunku do dotychczasowego brzmienia oznacza to pominięcie pktu 2 i 3 i powoduje, że skargi na decyzje KRS dotyczące powoływania sędziów będzie rozpatrywał Sąd Najwyższy. Dziękuję bardzo.

(Przewodnictwo obrad obejmuje zastępcą przewodniczącego Bohdan Paszkowski)

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Czy są jakieś głosy w dyskusji? Proszę bardzo...

(Głos z sali: Komisja proponuje, byśmy to przyjęli.)

Dobrze. Zgłaszam wniosek o podjęcie uchwały o celowości podjęcia inicjatywy ustawodawczej oraz o przyjęcie projektu bez poprawek. To głosujemy.

Kto jest za...

Ale nie, nie będę procedował głosowania, bo jest to oczywiste, że wszyscy są za. (3)

(Głos z sali: Sprawozdawcą będzie przewodniczący komisji pan senator Kwiatkowski).

Już się zgłaszał, tak?

(Głos z sali: Tak.)

Dobrze. Aprobujemy to.

(Głos z sali: Możemy zamykać posiedzenie.)

Nie tak szybko. Proszę państwa, jest jeszcze taka kwestia, pan legislator podpowiada mi, że ewentualnie możemy omówić następny wyrok. Tak?

(Głos z sali: Tak.)

Poddaję to pod panów rozwagę.

(Głos z sali: Co to za wyrok?)

To jest wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczący ustawy – Ordynacja podatkowa, tak?

(Głos z sali: Tak.)

No dobrze by było, to może zostanmy. Ja zaraz, o 15.00, będę miał posiedzenie klubu. To niech pan mówi, zaczynamy. Poczekamy jeszcze te siedem, dziesięć minut. Proszę.

(Głos z sali: Ja muszę zaraz wyjść.)

Ja prowadzę do 15.00. To zaczynamy.

Proszę bardzo.

**Główny Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Piotr Radzewicz:**

Dziękuję bardzo.

Pierwszą informację omówię państwu w największym możliwym skrócie. Dotyczy ona wyroku Trybunału z 26 listopada 2007 r., sygnatura akt P 24/06. Przepis ordynacji podatkowej, bo tym zajmował się Trybunał Konstytucyjny, dotyczył tak zwanej podatkowej hipoteki przymusowej. Ta instytucja prawna polega mniej więcej na tym, że Skarbowi Państwa i jednostkom samorządu terytorialnego przysługuje pierwszeństwo przy egzekwowaniu należności o charakterze publiczno-prawnym, przed innymi wierzycielami hipotecznymi, czyli głównie osobami prawa prywatnego.

Trybunał Konstytucyjny uznał, że cały ten przepis jest niezgodny z konstytucją z różnych powodów, wielowymiarowo, między innymi narusza zasadę ochrony własności, zasady demokratycznego państwa prawnego, zasadę równości, a Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego mają również inne instrumenty, za pomocą których mogą egzekwować należności publicznoprawne, wymienił między innymi pewne przywileje o charakterze egzekucyjnym czy karnoskarbowym.

Wykonanie tego wyroku, jakie zaproponowaliśmy w informacji z 3 lipca 2008 r., polegało na uchyleniu całej jednostki redakcyjnej tekstu. 10 września 2008 r. zaś do Sejmu wpłynął projekt rządowy, który został oznaczony jako druk nr 951. Projekt ten również uchyla jednostkę redakcyjną, tak jak proponowało Biuro Legislacyjne Senatu, oprócz tego zawiera też inne regulacje. Tak więc biuro nie proponuje państwu, żeby podejmować osobną inicjatywę ustawodawczą w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

(Senator Leon Kieres: Czyli ta inicjatywa w ogóle wpłynęła do Sejmu, tak?)

**Główny Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Piotr Radzewicz:**

Tak, my informację przygotowaliśmy w lipcu i zaproponowaliśmy zmianę. Identyczna zmiana jest już w Sejmie od kilku miesięcy. Tak, dokładnie 10, to znaczy ona wpłynęła wcześniej, ale 10 września została zarejestrowana, można powiedzieć, pod numerem druku sejmowego.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nasz projekt byłby identyczny, to znaczy chodzi o uchylenie tej jednostki redakcyjnej, i zakładając, że tamten projekt już jest w pracach legislacyjnych, został skierowany do...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Sejm był szybszy. Wakacje opóźniły nasze prace.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Nie ma innych głosów w dyskusji.

To zamykam dyskusję.

Zgłaszam wniosek o podjęcie uchwały o zaniechaniu podjęcia inicjatywy ustawodawczej i przyjęcie wniosku...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak jest.

Kto jest za? (3)

Wszyscy jesteśmy za.

Dalej nie pytam.

I tym sposobem wyczerpaliśmy porządek obrad. Dziękuję.

Niniejszym zamykam posiedzenie Komisji Ustawodawczej.

(Koniec posiedzenia o godzinie 14 minut 52)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851